

همایش «چشم اندازها و چالش های صنعت و بازار نساجی در سال ۱۴۰۱»

تهیه و تنظیم: مینا بیانی - مهدیه درویش کوشالی

اشاره:

جامعه متخصصین نساجی ایران با همکاری گروه تولیدی صنعتی طیف گستر، همایش «چشم اندازها و چالش های صنعت و بازار نساجی در سال ۱۴۰۱» را با حضور صنعتگران و فعالان صنایع نساجی کشور در سالن هتل پارسیان آزادی برگزار نمود.

از آن کاهش رونق و سود طی سال های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ رقم خورد. طی سال های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ نظاره گیر تداوم تحریم ها، رونق و سود بالا بودیم.

«بررسی عوامل کلیدی موثر بر مصرف منسوجات و پوشاک در کشور» بخش دیگر سخنرانی مدیرعامل تام تدبیر بود که عبارتند از:

۱- تأثیرپذیری بالا و مستقیم قیمت منسوجات و پوشاک از نرخ ارز (حتی در مورد کالاهای تولید داخل و مصرف مواد اولیه، واسطه های و قطعات وارداتی) و افزایش کوتاه و میان مدت قیمت منسوجات و پوشاک نسبت به سایر هزینه ها مانند خوراک و ...

۲- روند نزولی قدرت خرید خانوارها از سال ۱۳۸۷ تاکنون به خصوص در مورد کالاهای وابسته به نرخ ارز

۳- کاهش ارزش حقیقی دستمزدها و اولویت هزینه های

اساسی تر مانند غذا و مسکن

۴- افزایش سرسام آور سهم هزینه های کلیدی مانند مسکن (سهم مسکن از کل هزینه خانوار از حدود ۳۰ درصد به بیش از ۴۰ درصد افزایش یافته و این روند صعودی همچنان تداوم دارد) و در نتیجه کاهش میزان سهم سایر هزینه های خانوار

۵- کاهش شدید قدرت خانوارها و به تبع آن رقابت و اولویت کالاها و لوازم و اثاثیه ضروری تر منزل نسبت به منسوجات منزل

۶- تغییرات الگوی مصرف، افزایش سهم خدمات از کل هزینه خانوارها و ایجاد هزینه های جدید مانند تعمیرات موبایل، افزایش هزینه های آموزش، بهداشت، تفریح و ...

وی اذعان داشت: برای اولین بار در تاریخ اقتصاد ایران طی چهار سال متوالی (۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰) رشد هزینه ها از رشد درآمد خانوارها پیش گرفته و طبق پیش بینی ها این روند در سال جاری ادامه پیدا می کند. همچنین شاهد افزایش ۵۰ درصد قیمت جهانی کامودیتی ها و مواد غذایی، حذف ارز ترجیحی و به دنبال آن گرانی قیمت مواد غذایی،

رشد و کسب سود عادلانه قلمداد کرد و گفت: سال های ۱۳۲۱ تا ۱۳۲۵، دوره جنگ و کسب سودهای کلان بود (با توجه به محدودیت واردات و کمبود کالا)، در سال های ۱۳۲۶ تا ۱۳۳۰ نیز با رکود پس از جنگ و کاهش سود مواجه شدیم که این روند در سال های ۱۳۴۸ الی ۱۳۵۶ جای خود را به دوران سرمایه گذاری و رشد و توسعه پر قدرت صنعت نساجی داد. اما سال های ۱۳۵۹ لغایت ۱۳۶۷ با جنگ، فرسودگی کارخانه ها، بازارهای بسته و کسب سودهای کلان همراه بود. دهه هفتاد شاهد ایجاد بحران در کارخانه های دولتی و عمومی (مصادره ای) نساجی بودیم و در دهه هشتاد، تشویق و ترویج سرمایه گذاری در این صنعت، تدوین طرح بازسازی و نوسازی و اختصاص تسهیلات ارزی و بنگاه های زودبازده، جهت گیری به بخش الیاف مصنوعی و غیرلباسی و سرمایه گذاری در تولید پوشاک را پشت سر گذاشتیم. ابتدای دهه نود، تحریم ها و به تبع آن رونق و سود بالا تا سال ۱۳۹۲ و بعد

در این مراسم مهندس احسان سلطانی - مدیرعامل شرکت مشاوره های تام تدبیر و کارشناس اقتصادی - که حجم عمده مطالبش را در قالب نمودار و جداول مختلف ارائه نمود؛ به تحلیل سهم صنایع نساجی، پوشاک و چرم از درآمد اقتصادی - صنعتی و سهم ظرفیت های تولیدی نساجی حمل شده به کشور از کل جهان پرداخت.

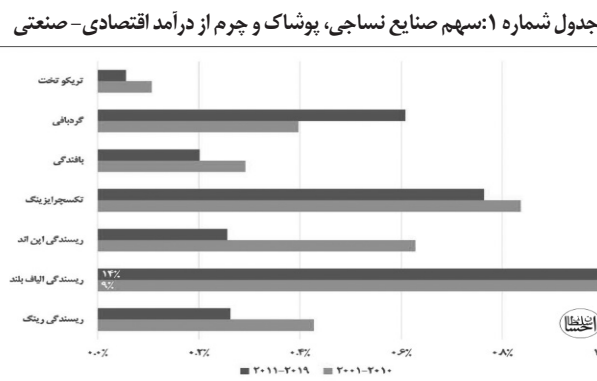
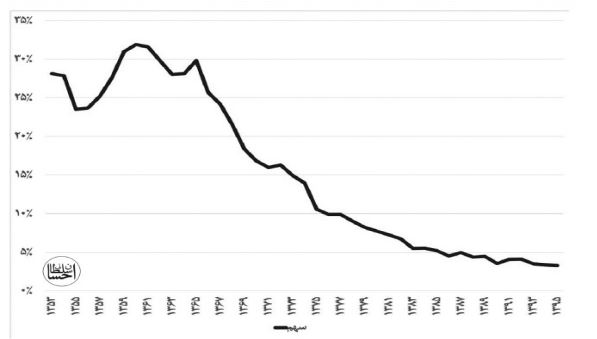
به گفته وی طبق آمار، بیشترین حجم واردات پنبه به کشور از سال ۱۳۸۲ تا سال ۱۴۰۰ به سال ۱۳۹۸ اختصاص دارد؛ همچنین شاهد رشد تولید فرش ماشینی در کشور هستیم. تولید و واردات الیاف اکریلیک نیز در طی سال های مذکور نوسان بسیاری را تجربه کرده است.

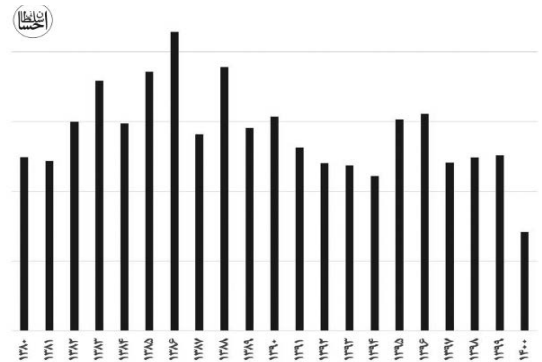
این کارشناس اقتصادی بیشترین ظرفیت ریسندگی نخ پنبه ای و الیاف مصنوعی کشور را متعلق به اصفهان (۲۷ درصد) اعلام کرد و در رتبه های بعدی استان های زنجان، یزد و سمنان قرار

دارند؛ ظرفیت نخ های یکسره پلی استر نیز به اصفهان (با ۳۰ درصد) اختصاص دارد و سهم سایر استان ها عبارتند از قزوین (۲۲ درصد)، یزد (۱۷ درصد)، خوزستان (۹ درصد)، چهارمحال و بختیاری (۹ درصد) و سایر استان ها (۱۳ درصد). بیشترین ظرفیت بافندگی پنبه ای نیز با ۳۸ درصد در اختیار استان اصفهان است و یزد (۳۱ درصد)، مازندران (۷ درصد) و سایر استان ها (۲۴ درصد) جایگاه های دیگر این بخش محسوب می شوند اما در بافندگی ژاکارد، یزد با ۳۵ درصد پیشواز است و زنجان (۱۳ درصد)، اصفهان (۱۱ درصد)، خراسان رضوی (۷/۹ درصد)، تهران (۷/۴ درصد) و سایر استان ها (۲۷ درصد) رتبه های بعدی هستند.

مهندس سلطانی در بخش دیگر سخنرانی خود به موضوع صادرات فرش و کفپوش های ماشینی و الیاف، نخ و پارچه مصنوعی اختصاص داد.

وی سپس دهه های اول و دوم قرن چهاردهم شمسی را دوران سرمایه گذاری،

جدول شماره ۴: تولید داخلی و واردات الیاف اکریلیک

دارو و کوچک شدن سفره و قدرت خرید مردم هستیم.

مدیرعامل تام تدبیر مواردی مانند «افزایش قیمت حامل‌های انرژی و احتمال شوک قیمت بنزین»، «افزایش شدید قیمت مسکن و اجاره خانه و افزایش سهم آن از هزینه خانوارها» و «افزایش قیمت منسوجات و پوشاک در نتیجه بالا رفتن قیمت مواد اولیه و هزینه‌های تولید» را از مهم‌ترین دلایل کاهش تقاضای منسوجات و پوشاک دانست.

وی از صنعت نساجی به‌عنوان صنعتی متکی به نیروی کار، غیررانتی-خصولتی یاد کرد و گفت: در حال حاضر با دولت ناکارآمد و رانتی، اقتصاد غیر رقابتی و رانتی و غلبه فعالیت‌های سوداگری و سفته بازی به جای دولت کارآمد متکی به اقتصاد مردم، اقتصاد رقابتی و غیر رانتی و غلبه فعالیت‌های مولدمواجهیم.

متأسفانه اقتصاد کشور متکی به رانت منابع و فروش ثروت‌هاست که باید به صورت اقتصاد متکی به کار و نوآوری تبدیل شود. تولید و صادرات مواد خام و اولیه و واردات کالاهای مصرفی در اوج قرار دارد در حالی که شکل مطلوب آن واردات مواد خام و اولیه و تولید و صادرات کالاهای مصرفی است. مدیرعامل تام تدبیر از همکاری با شرکای درجه دو و سه جهانی انتقاد کرد که باید جای خود را به مشارکت با شرکای درجه یک جهانی دهد و افزود: توسعه خوشه‌های صنعتی، سرمایه‌گذاری لازم در صنعت نساجی و نگاه شایسته دولت به این صنعت بهترین جایگزین برای واحدهای پراکنده و غیرمنسجم، سرمایه‌گذاری پایین در صنعت نساجی و عدم توجه و حمایت دولت از آن می‌باشد. ضمناً تراز تجاری منفی و کمیت و کیفیت پایین صادرات باید به تراز تجاری مثبت و رشد کمی و کیفی صادرات به اقتصادهای توسعه یافته تبدیل شود.

مهندس سلطانی «پیشی گرفتن قیمت‌های فروش از هزینه‌ها»، «فرسودگی ظرفیت‌های تولیدات نساجی»، «افزایش واردات منسوجات و پوشاک»، «قدرت خرید پایین خانوارها»، «کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش»، «عادت به کسب سود توری» و «کمبود و کاهش انگیزه نیروی کار» را از مهم‌ترین چالش‌های پیش رو توصیف کرد که راهکارهای رفع موارد مذکور به این شرح است:

• استقرار سازمان و مدیریت مدرن به جای مدیریت سنتی مالک

• تجدید ساختار و مهندسی مجدد نگاه‌های نساجی

• سرمایه‌گذاری، توسعه و ارتقا دانش و مهارت‌های نرم‌افزاری

• نوآوری مداوم در تولیدات و بازاریابی آن

• افزایش انعطاف‌پذیری و تنوع‌پذیری تولیدات

• سرمایه‌گذاری در نوسازی و بازسازی، توسعه و تکمیل

• بهبود بهره‌وری کمی و کیفی

• آموزش نیروی انسانی

• تنوع بخشی بازارهای صادراتی و سرمایه‌گذاری در صادرات

وی با ذکر این مطلب که تولید و توزیع نساجی و پوشاک از ۴ رکن مهم «بازاریابی و فروش» «طراحی و توسعه محصول»، «مدیریت، نیروی انسانی، ماشین‌آلات و تجهیزات» و «تأمین مواد اولیه و ملزومات» تشکیل می‌شود، افزود: فعالیت اصلی و هسته‌ای در تولید و توزیع نساجی و پوشاک، تولید و تحویل منسوجات و پوشاک با «طرح و رنگ‌بندی» و قیمت و کیفیت متناسب و مطلوب و در زمان و مکان مناسب به مشتریان داخلی و خارجی (مصرف‌کنندگان نهایی) است که برعهده بخش‌های چهارگانه «فروش، طراحی، تولید و تأمین» قرار دارد و باید اولویت تمام فعالیت‌ها و تلاش‌ها معطوف و متمرکز بر ارائه خدمات بهتر و سریع‌تر جهت تأمین رضایت و خواسته‌های مشتریان باشد.

مدیرعامل تام تدبیر در بخش پایانی سخنرانی خود اظهار داشت: نساجی و پوشاک صنعتی جهانی است که فعالیت و رشد در آن از یک واحد کوچک خانگی تا کارخانه‌های بزرگ امکان‌پذیر است. موضوع کلیدی برای رشد در این صنعت بازارمحور، کار و تلاش سخت و هوشمندانه و مستمر برای نوآوری و بازاریابی است. در این صنعت کوچک یا بزرگ بودن مهم نیست و نکته کلیدی ریسک‌پذیری و روند مداوم تغییر و تحول برای بهبود و اصلاح سازمان، عملیات، فرایندها، فناوری‌ها، تولیدات و توسعه بازارهاست.

مهندس خلیل ایرانی - مدیرعامل گروه تولیدی صنعتی طیف گستر - زمینه فعالیت این مجموعه را رنگرزی، چاپ، تکمیل و ساخت ماشین‌آلات مرتبط عنوان کرد و گفت: صنعت نساجی تحت فشار تحریم‌ها و مشکلات اقتصادی با تلاش و زحمات شبانه‌روزی فعالان بخش خصوصی و بدون کوچک‌ترین توجه و حمایت از سوی دولت، به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد و امیدوارم با همت صاحبان واحدها، کارخانه‌ها و مجموعه‌های تولیدی و صنعتی به دلیل نیاز مبرم بازار داخل و بازار کشورهای همسایه روند رو به رشد این صنعت با شتاب بیشتری تداوم یابد تا منجر به ایجاد اشتغال برای هزاران نفر جویای کار و همچنین افزایش درآمدهای ارزی شود. وی تأکید کرد: نیروی محرکه برای حرکت قطار همدلی و همستگی به دلیل کم توجهی مسئولان نسبت به دغدغه‌ها و مشکلات دست‌اندرکاران نساجی از ریل خارج شده هرچند این موضوع، زحمات و تلاش‌های قابل تقدیر صنعتگران نساجی را که با حداقل امکانات، به رقابت با برندهای مطرح دنیا می‌پردازند؛ نفی نمی‌کند. به گفته مدیرعامل طیف گستر، متأسفانه تولیدات ایرانی در بازار توسط برخی بنکداران منفعت طلب به نام محصولات خارجی تبلیغ شده و به دست مصرف‌کننده می‌رسد. مهندس ایرانی خاطر نشان کرد: نابسامانی قیمت ارز و نوسانات ناشی از آن که در تهیه مواد اولیه تأثیرات بسیاری دارد و تولیدکننده علی‌رغم مواجهه با دغدغه‌های فراوان در خط تولید و تهیه مواد اولیه در اعلام قیمت محصولات تولیدی خود ناتوان می‌ماند زیرا نمی‌داند مواد اولیه جایگزین را برای تولیدات بعدی با چه قیمتی و چگونه تهیه کند! این امر موجب بهم‌خوردگی برنامه‌ریزی‌ها و وقفه در تولیدات واحدهای صنعتی می‌شود. وی خواستار توجه بیشتر و واقعی مسئولان امر به تولیدکنندگان و صنعتگران نساجی کشور شد؛ کشتی شکستگانی که علی‌رغم تمام مشکلات و موانع به پیشرفت می‌اندیشند و از زحمتکش‌ترین اقشار جامعه به شمار می‌آیند.

دکتر علیرضا نبی - کارآفرین و مدیرعامل گروه کارخانجات زیتون آرشیبا - میهمان و سخنران افتخاری همایش چشم‌اندازها و چالش‌های صنعت و بازار نساجی در سال ۱۴۰۱ بود. نکته جالب توجه این که شرط استخدام در مجموعه وی داشتن سوءپیشینه است! نیروهای شاغل این کارخانجات سه گروه هستند، گروه اول زندانیان جرائمی که دوران محکومیت خود را گذرانده‌اند، گروه دوم زنان سرپرست خانواده که به علل مختلف همسران خود را از دست داده‌اند و گروه سوم معتادین بهبودیافته‌ای که یک‌سال از پاک‌ی‌شان گذشته است.

